

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΝΑΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ

1936

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α. Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23 ἢ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 3^Α
ΑΘΗΝΑΙ

μόνο τῆ χρησιμοποίηση τοῦ φωτός. Ἡ θεληματικὴ παραμορφωτικὴ τάση, πού ἐδειχνε στὴν παλιά του ἐργασία, δὲν ὑπάρχει ἐδῶ. Τὸ σχέδιο τοῦ σ' ὄλ' αὐτὰ τὰ κομμάτια μὲ τὰ ἐπιτραπέζια, τὰ σκευῆ, τοὺς καρπούς κτλ., εἶναι σχεδὸν παντοῦ ἀκαδημαϊκῶ. Ἡ φαντασία τοῦ ζωγράφου ἐνεργεῖ ἐδῶ μόνο μὲ τὸ φωτισμὸ. Σὰ νὰ ρίχνει ἓνα προβολέα, σὲ μιὰ σκοτεινὴ αἴθουσα, ἀπάνω σὲ ἀντικείμενα πού βρῖσκονται σὲ τραπέζια. Τὸ φῶς εἶναι ἔντονο σὲ γωνιῆς, σὲ καμπυλοτήτες, στὰ κοίλα σχήματα, στοὺς ὀγκούς. Τὸ χρῶμα τοῦ, ἐλάχιστο, μόλις ὑποδηλώνει τὸ φυσικῶ. Ἀλλὰ ὁ φωτισμὸς εἶναι τόσο ἀπάνω σὲ ἀντικείμενα δοσμένα μὲ τόση ἀκριβολογία, ὥστε οἱ φωτογραφίες αὐτῶν τῶν πινάκων, ἀπὸ κάποιον ἀπόσταση, δίνουν τὴν ἐντύπωση ἀποδόσεων κινηματογραφικοῦ ἐργαστηρίου, ὅπου ξέρουν ν' ἀναδείχνουν τὰ σχήματα μὲ συνδυασμοὺς φωτισμοῦ.

Στὰ τοπία του εἶναι διαφορετικῶς. Σ' αὐτὰ δὲν ὑπάρχει ἡ ἀκριβολογία τοῦ σχεδίου τοῦ ἀντικειμένου. Τὰ πράγματα ὑφίστανται θεληματικὴ παραμόρφωση. Ἄλλου, ὅπως στὰ τοπία μὲ τοὺς βράχους, δείχνουν πριμιτιβιστικὴ ἐντελῶς διάθεση, καὶ ἄλλου, ὅπως στοὺς δόμους μὲ τὰ σπίτια, κυριαρχεῖ ἡ αἰσθησιμὴ πού προκαλεῖ τὸ χρῶμα. Ἰκανοποιητικώτερα εἶναι, γενικὰ, τὰ ἀποτελέσματα στὶς ναύτη μορτ. Ὁ κ. Ἐλευθεριάδης εἶναι ἓνας καλλιτέχνης μὲ ζωηρότατες ἀνησυχίες, καὶ μὲ ἰδιοσυγκρασία, πού μαντεύει κανεὶς τὴν ὑπαρξή της, ἀλλὰ πού τις σταθερώτερες ἐκδηλώσεις της θὰ τις ἴδουμε ὅταν βρῆ τὸ δρόμο πρὸς τὸν ὅποιο θὰ ἐξελιχθῆ.

* * *

Ὁ κ. Σ. Φραγκουλίδης μὲ τὴν πρώτη του ἔκθεση στὸν «Παρνασσό» εἶναι ἓνας νέος πού κινεῖται ὀριμώτερα. Σέβεται αὐτὰ πού ἔμαθε στὰ ἀκαδημαϊκὰ ἐργαστήρια, ἀλλὰ δὲν τὰ ἐπαναλαμβάνει γιὰ νὰ μᾶς τὰ δώση ἀπλῶς μὲ τις δεξιότητες πού δίνει ἡ πείρα. Τὰ χρησιμοποιεῖ γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὸν ἐσωτερικὸ του κόσμο, γιὰ νὰ ἐκταθῆ, γιὰ νὰ δοκιμασθῆ στὴ σύνθεση.

Ὅ,τι παρουσιάζει, εἶναι μελέτες, ἀλλὰ σοβαρές, πού ἐμπνέουν τὴν αἰσιοδοξία ὡς πρὸς τὸ εἶδος πού δείχνει ὁ καλλιτέχνης ὅτι θέλει ν' ἀναπτύξῃ. Ἐνα μικρὸ τοπίο, πού ἀποτελεῖ τὴ σπουδὴ τοῦ μεγάλου του πίνακος «Ἡ θύελλα ἔρχεται», δείχνει τις αἰσθητικὲς του δυνατότητες, τὴ χρωματικὴ του εὐαισθησία, τὴν ἰκανότητα νὰ συλλαμβάνῃ καταστάσεις φυσικὰς μὲ σημασία γιὰ τὸ ἀνθρώπινο νόημα. Ὁ οὐρανὸς του ἔχει ὕψος, τὰ σύννεφα κινεῖνται, ἡ ἀτμόσφαιρα ἔχει ὑγρότητα. Τὸ «Ἀττικὸ πρῶνὸ» εἶναι ἓνα τοπίο ἐκτελε-

ΑΠΟ ΤΑΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Β. ΘΕΑΤΡΟΥ

Μία σκηνὴ ἀπὸ τὸν «Κουρέα τῆς Σεβίλλης» τοῦ «Μπωμπαρσαί». (Σκηνογρ. Κ. Κλώνη, φωτογρ. Α. Μελετοπούλου).

σμένο μ' εὐσυνειδησία. Ἐνα κεφάλι χωριατόπουλου, μὲ ἔκφραση καὶ μὲ χρῶμα, φανερῶνει ὅτι ὁ καλλιτέχνης μπορεῖ νὰ ἐξελιχθῆ στὸ πορτραῖτο. Ὅσο γιὰ τις συνθέσεις του, ἡ «Ἀὐγὴ ἔξοδου», κομμάτι μὲ κίνηση, μὲ ἐλευθερία, μὲ ἐνότητα, ἐπιτρέπει νὰ περιμένουμε ἀρτιώτερα πρᾶγματα.

Δ. Α. ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Ὁ μουσικὸς ἑορτασμὸς τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ

Τὸ «Ἐθνικὸ ᾠδεῖο» εἶχε τὴν ὀραία πρωτοβουλία νὰ δώσῃ στὰ «Ὀλύμπια» μιὰ συναυλία γιὰ νὰ πανηγυρίσῃ τὰ πενήντα χρόνια τοῦ ποιητικοῦ ἔργου τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ. Τὸ πρόγραμμα ἦταν ὀφειρωμένο σὲ συνθέσεις Ἑλλήνων μουσουργῶν, πού ἐμπνεύσθηκαν ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ μεγάλου μας ποιητοῦ καὶ ἐμελοποίησαν στίγους του.

Μετὰ τὴν ὀμιλία τῆς κ. Αὔρας Θεοδοροπούλου μὲ θέμα «Ὁ Παλαμᾶς καὶ ἡ Μουσικὴ» καὶ τὴν ἀπαγγελία τῆς κ. Μυρτιώτισσας, οἱ δεσποινίδες Ἑλένη Νικολαίδου καὶ Μαίρη Κούρακου καὶ ὁ κ. Θάνος Μέλλος τραγούδησαν, μὲ τὴ συνοδεία

τῆς ὀρχήστρας καὶ μ' ἐκφρασι καὶ ἀντίληψι, ὀλόκληρη τῇ μελοποιημένῃ ἀπὸ τὸν Μ. Καλομοίρη σειρά τῶν «Μαγιοβότανων» («Ἰαμβοὶ καὶ Ἀνάπαιστοι»). Ἰδιαίτερη ἐντύπωση ἔκανε ἡ ἀπόδοσις ἀπὸ τῆ μεσόφωνό μας δ. Ἐλ. Νικολαΐδου τῶν τραγουδιῶν «Ἡ γιὰ Ζωὴ» καὶ «Σπέρμα τῆς Χάμκως». Ἡ ἐξαιρετικὴ αὐτὴ καλλιτέχνις, μετὰ τὴ δυνατὴ καὶ θερμὴ φωνή, νομίζεις πὼς εἶναι φτιαγμένη γιὰ τὰ τραγούδια αὐτά. Ἰδίως τὸ «Σπέρμα τῆς Χάμκως» δὲν τὸ εἶχα ποτὲ ἀκούσει ἔτσι ὡραία ἐρμηνευμένο. Στὰ «Μαγιοβότανα» τοῦ Καλομοίρη—ἔργο ἀληθινὰ ἐμπνευσμένο—ἡ μουσικὴ εἶναι σφιχτοδεμένη μετὰ τὸν στίχο καὶ συμπληρώνει ἐκεῖνο πού μόνον τὰ λόγια δὲν μποροῦν νὰ ἐκφράσουν. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἀριστοτεχνικὴ ὀρχήστρωσις καὶ χρησιμοποίησις τῶν «τέμπων» τῶν διαφόρων ὀργάνων τῆς ὀρχήστρας, φανερώνουν τὸν βαθύ γνώστη τῶν μυστηρίων τοῦ ἤχου. Μετὰ τὰ «Μαγιοβότανα», ἡ κ. Μαρίκα Καλοπούλου καὶ ἡ δ. Κουράκου τραγούδησαν τὴ σειρά τοῦ «Σ' ἀγάπῃ» («Ἰαμβοὶ καὶ Ἀνάπαιστοι»), καὶ αὐτὴ μελοποιημένη ἀπὸ τὸν Καλομοίρη. Ἡ κ. Καλοπούλου δίνει πάντα, μετὰ τὴν ἀπαλὴ καὶ ἐκφραστικὴ φωνή της, ἕνα ἰδιαίτερο χροῶμα στὰ τραγούδια αὐτά.

Ἡ κ. Μαρίκα Κοτοπούλη ἀπάγγειλε τὴ «Στέλλα Βιολάντη», μετὰ τὴ μουσικὴ ὑπόκρουσι πού ἔγραψε γιὰ τὸ ποίημα αὐτὸ ὁ Καλομοίρης. Ὅποιοι ἀκούσῃ τὴ μεγάλη αὐτὴ καλλιτέχνις νὰ ἀπαγγέλλῃ τὸ ποίημα τοῦτο, δὲν μπορεῖ νὰ μὴ νοιώσῃ κάτι νὰ τὸν συγκλονίζῃ βαθύτατα. Δὲν μπορεῖ νὰ μὴ νοιώσῃ ἕνα οἶγος, ὅταν ἀκούῃ τὴν παλμική, τὴ θερμὴ καὶ ἐκφραστικὴ ἐκείνη φωνή νὰ ἀπαγγέλλῃ τοὺς στίχους πού ἐνέπνευσαν στὸν Ἕλληνα μουσουργὸ σελίδες πού δίκαια καταλέγονται ἀνάμεσα στίς ἀριστουργηματικότερες τοῦ ὅλου δημιουργικοῦ τοῦ ἔργου.

Στὸ β' μέρος τοῦ προγράμματος, ἡ δ. Κουράκου τραγούδησε τὴ «Νεραΐδα» τοῦ Πετρίδη, τραγούδι λεπτότατο καὶ τεχνικό, ἡ δ. Ἐλένη Νικολαΐδου τραγούδησε τὴν «Κασσιανή» τοῦ Μητροπούλου, ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα καὶ βαθύτερα Ἑλληνικὰ τραγούδια. Βρίσκω πὼς ἡ ἐκλεκτὴ μας καλλιτέχνις ἔδωσε περισσότερο ἀπὸ ὅτι ἔπρεπε δραματικὸ τόνο στὸ τραγούδι της. Στὸ ἔργο αὐτὸ—ποίημα καὶ μουσικὴ—κυριαρχεῖ ἔξαρσις καὶ ἀνάτασις. Βέβαια, πρόκειται γιὰ τὸν πόνο τὸν ἀνθρώπινο, γιὰ τὴν ἀμαρτία, γιὰ τὰ γῆινα καὶ τὰ φθαρτά. Ἀλλὰ ὅλ' αὐτά, μέσα μάλιστα στὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ Μοναστηριοῦ, περιβάλλονται ἀπὸ ἕνα σύννεφο, καὶ μαζί με τοὺς καπνοὺς καὶ τίς εὐωδίες τοῦ λιβανωτοῦ ἀνεβαίνουν ἀπ' τὴ γῆ στὰ οὐράνια. Πολὺ καλὴ στὸ πιάνο ἡ κ. Μαργ. Ὀριγώνη.

Ἀκολούθησε ὁ «Ὑμνος τῆς Εἰρήνης» τοῦ Δ. Λαυράγκα (γιὰ τραγούδι μετὰ συνοδεία ὀρχήστρας), πού τὸν τραγούδησε, ὑπὸ τὴν διεύθυνσι τοῦ συνθέτου, ἡ δ. Κουράκου,—ἔργο συντηρητικὸ, λεπτὸ καὶ διαυγές.

Ἡ συναυλία ἔκλεισε μετὰ τὴν ἐκτέλεσι τοῦ «Ὀλύμπιακοῦ Ὑμνου» τοῦ Σαμάρα ἀπὸ τὴ Χορωδία τοῦ «Ἐθνικοῦ Ὁδείου» καὶ τὴν ὀρχήστρα.

Ἡ Βουλγαρικὴ Χορωδία

Οἱ συναυλίες τῆς Βουλγαρικῆς Χορωδίας «Ρόντινα» στὰ «Ὀλύμπια» σημεῖωσαν μεγάλη ἐπιτυχία. Ἡ χορωδία αὐτὴ ἰδρύθηκε τὸ 1919. Σήμερα ἀριθμεῖ πάρα πολλὰ μέλη. Ἡ φήμη της ἔχει πιά στερεωθῆ καὶ στὴν Εὐρώπῃ ἀκόμη, γιὰ τὸ σοβαρὸ αὐτὸ συγκρότημα συγκεντρώνει τόσες ἰδιότητες καὶ τόσα χαρίσματα, ὅσα ἀρκοῦν γιὰ νὰ τὸ καταστήσουν ἀπὸ κάθε ἀποψη λαμπρό.

Ἀκριβέστατες φωνές, ὡραίο καὶ ἀπολύτως πειθαρχημένο σύνολο, ἰδεώδης ἰσορροπία καὶ ὁμοιογένεια μεταξὺ τῶν διαφόρων φωνῶν. Καὶ εἶναι γνωστὸ ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ τῆς ἰσορροπίας—πρωταρχικὸ στοιχεῖο κάθε καλῆς χορωδίας—δὲν εἶναι μόνον ζήτημα ἀντικειμενικὸ, ἀλλὰ καὶ ὑποκειμενικὸ.

Δὲν φτάνει νὰ ὑπάρχουν καλὲς φωνές καὶ ἀνάλογος ἀριθμὸς τραγουδιστῶν. Ἀπαιτεῖται προπάντων αὐτοπεριορισμὸς καὶ ἀκριβὴς ἐπίγνωσις τοῦ τί καλεῖται νὰ προσφέρῃ ὁ καθένας γιὰ τὸ σύνολο καὶ μόνον γιὰ τοῦτο. Ἄτομα δὲν ὑπάρχουν,—ἂς ἔχουν τίς ὡραιότερες φωνές τοῦ κόσμου. Δὲν ὑπάρχει παρὰ μόνον σύνολο.

Ἡ Βουλγαρικὴ Χορωδία στέκεται ψηλὰ ἀκριβῶς, γιὰ τὰ μέλη της τὸν ἴσταν βαθεῖα αὐτὸ. Κάτω ἀπὸ τὴ στιβαρὴ διεύθυνσι τοῦ ἐξαιρετικοῦ διευθυντοῦ της κ. Πάβελ Στεφάνωφ, τὰ σαράντα πρόσωπα γίνονται ἕνα. Σ' αὐτὸ ὀφείλονται οἱ θαυμάσιοι χρωματισμοὶ καὶ ὅλες ἐκεῖνες, οἱ πῶ ἐλάχιστες ἀκόμη, ἀποχρώσεις καὶ μεταλλαγές, πού ἀφήνουν μιὰ τόσο ὡραία ἐντύπωση. Ἡ «Ρόντινα» μᾶς ἔδωσε κυρίως Βουλγαρικὰ τραγούδια, δημοτικὰ καὶ μὴ. Ἐπίσης, Ἑλληνικὰ, τραγουδισμένα μετὰ καταπληκτικὴ ἐπιτυχία στὴ γλῶσσα μας, Ρωσικὰ καὶ ἄλλα.

Ρεσιτάλ

Ἡ βιολοντσελίστρια δ. Λήδα Κουρούκλη μᾶς χάρισε μιὰ πραγματικὴ μουσικὴ ἀπόλαυσι στὸ ρεσιτάλ της πού δόθηκε στὰ «Ὀλύμπια». Τὸ μουσικώτατο καὶ τόσο ἐνδιαφέρον πρόγραμμα περιελάμβανε ἔργα Μέντελσον, Μπάχ, Φιόκκο, Ντέλιν, Ντεμπουσσύ, Φλ. Σμιττ κ.ἄ.

Γιὰ μιὰν ἀκόμη φορὰ μοῦ δόθηκε ἀφορμὴ νὰ ἐκτιμῶ τὴν ἀριστη τεχνικὴ τῆς καλλιτέχνιδος, τὴν ἐξαιρετικὴ μουσικότητά της, τὴ θερμὴ της δοξαριά καὶ τὴν ἀκρίβεια τοῦ παιξίματός της. Ὁραιοτάτη ἡ ἀπόδοσις τοῦ κονσέρτου τοῦ Φιόκκο, ἔργου σημαντικοῦ ἀπὸ κάθε ἀποψη.

Ὁ κ. Φαραντάτος στὸ πιάνο ἦταν ὁ ἰδεώδης πραγματικὸς ἀκκομπανιατὴρ καὶ πολῦτιμος συνεργάτης, μετὰ τὸ τόσο μουσικὸ καὶ τεχνικὸ παιξίμὸ του.

**

Ἡ καλλιτέχνις τοῦ πιάνου δ. Ἄννα Ἀντωνιάδου ἔδωσε στὰ «Ὀλύμπια» ἕνα ρεσιτάλ μετὰ πρόγραμμα ἐνδιαφέρον. Ἡ δ. Ἀντωνιάδου, πού ἐκτιμῶ τὸ ταλέντο της, ἔχει καλὴ τεχνικὴ, ρυθμὸ, λαμπρὰ «πεντάλ», ἀντίληψι καὶ μουσι-

κόπηση. Ἐπαιξε μὲ ἀκρίβεια ἔργα Σούμανν καὶ Σοπέν. Ἰδιαιτέρως ἀναφέρω τὴν καλὴ ἐκτέλεσι τῶν Σπουδῶν εἰς φά μείζ. ἔργο 10, τῆς Μαζούρκας ντὸ διεσ. ἔλ. ἔργο 50 καὶ τοῦ Σκέρτσου τοῦ Σοπέν. Δὲν συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὸν τρόπο τῆς ἐρμηνείας τῆς θανμασίας σονάτας εἰς λά μείζ. ἔργο 101 τοῦ Μπετόβεν. Ἦθελα μιὰ ἐκτέλεσι ὀλιγώτερο πιανιστικὴ καὶ περισσότερο ὀρχηστρική, — ὅπως ὀρχηστρικές εἶναι οἱ τελευταῖες σονάτες τοῦ Μπετόβεν, — ἓνα παιζιμο ἐκφραστικώτερο, μιὰ ἐρμηνεία βαθύτερη.

Δὲν μπόρεσα δυστυχῶς ν' ἀκούσω ὁλόκληρο τὸ πρόγραμμα τῆς Β' συναυλίας τοῦ Κουαρτέττου Ἀθηνῶν στὰ «Ὀλύμπια», ἐξαιτίας τοῦ Ρεσιτάλ κλαβεσέν πού δινόταν τὴν ἴδια ὥρα στὴν αἴθουσα τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν.

Ἄκουσα μόνο τὸ περίφημο κουαρτέττο τοῦ Σμέτανα «Ἀπὸ τῆ ζωῆ μου», πού τὸ ἐξετέλεσαν οἱ ἐκλεκτοὶ καλλιτέχνες τοῦ Κουαρτέττου Ἀθηνῶν (οἱ κυρίες Νέλλη Εὐελπίδη - Ἀσκητοπούλου καὶ Σὺλβα Ρόζενκραντς - Κυπριώτου καὶ οἱ κ. κ. Ἀχ. Παπαδημητρίου καὶ Κωστ. Κούλας) κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο.

Ἡ κ. Ἄννα Βαρβάρη Σπέκνερ ἔδωσε στὴν αἴθουσα τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν μιὰ συναυλία παλαιᾶς μουσικῆς γιὰ κλαβεσέν. Ὅσοι αἰῶνες κι' ἂν πέρασαν, ὅσο κι' ἂν ἀλλάξαν τὰ πράγματα, δὲν παύει τὸ ὄργανο τοῦτο νὰ παρουσιάζη ἐνδιαφέρον καὶ ν' ἀκούεται μὲ εὐχαρίστησι. Ἡ κ. Σπέκνερ, ἀξιόλογος μουσικός, ἐξετέλεσε μὲ τέχνη ἔργα τῶν W. Byrd (1543—1623), S. Scheidt (1587—1654) καὶ Μπάχ. Ἰδιαιτέρη ἐντύπωσι μοῦ ἔκαναν οἱ παλαιοὶ χοροὶ, καὶ μάλιστα ὁ «Πηδηχτός χορός», ὁ Ἰταλικὸς καὶ ὁ Ἑβραϊκός. Θὰ ἐπρεπε, νομίζω, νὰ δίνωνται μιὰ-δύο φορές τὸ χρόνο συναυλίες κλαβεσέν. Ὑπάρχουν τόσα ὠραία πράγματα ν' ἀκούσῃ κανεὶς.

Στὸν Δῆμαρχο κ. Κοτζιά ὀφείλει ἡ πόλις μας, στὸ πεδίο τῆς μουσικῆς, μιὰ νότα πραγματικοῦ πολιτισμοῦ: τὴ Φιλαρμονική.

Ἦταν μιὰ εὐχάριστη ἐκπληξις ἡ πρώτη συναυλία, πού πρὸ ἡμερῶν ἔδωσε τὸ μουσικὸ αὐτὸ συγκρότημα στὰ «Ὀλύμπια», μὲ ἐπὶ κεφαλῆς ἓναν ἀπὸ τοὺς πιὸ διεκεκριμένους καλλιτέχνες μας, τὸν κ. Ἀχ. Παπαδημητρίου, πού ἡ μουσικὴ του μόρφωσις καὶ πείρα δίνουν τις λαμπρότερες ἐλπίδες γιὰ τὴν πρόοδο καὶ ἐξέλιξι τῆς Φιλαρμονικῆς αὐτῆς. Ἀριστη ἐντύπωσι ἔκανε ἡ πρώτη τῆς ἐμφάνισι. Βέβαια, ἡ «Ἡμιτελής» τοῦ Σούμπερτ δὲν εἶναι ἀπὸ τὰ ἔργα πού μπορεῖ νὰ ἀνεχθῆ κανεὶς σὲ «μπάντα». Πῶς ν' ἀποδοθοῦν οἱ λεπτότητες ἐκεῖνες, χρωματικὲς καὶ ἠχητικὲς, τοῦ δυσκολώτατου αὐτοῦ ἀριστουργήματος τοῦ ρωμαντικοῦ μουσουργοῦ, ἀπὸ ὅλο χάλκινα ὄργανα; Μολοντοῦτο, ἦταν τόσο καλὸ τὸ σύνολο καὶ ἡ ἠχητικὴ

ὁμοιογένεια καὶ ἰσορροπία μεταξὺ τῶν ὀργάνων, ὥστε νὰ παρακαμφθοῦν ἀρκετοὶ σκόπελοι καὶ ν' ἀποδοθῆ τὸ ἔργο κατὰ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο.

Ἡ Φιλαρμονικὴ αὐτὴ, ὅταν μάλιστα ὑπάρχει πάντα ὁ ἀνάλογος ἐνθουσιασμός, θὰ προοδεύσῃ πολὺ καὶ θὰ γίνῃ γρήγορα ὀφέλιμη στὸν πρῶτο Δῆμο τῆς χώρας καὶ πολῦτιμος συνάμα παράγων στὴ μουσικὴ μας κίνησι.

Στὴν αἴθουσα τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν, «Ἀριεὶς καὶ Ντουέττα τοῦ παλιοῦ καιροῦ» μὲ ἐκτελέστριες τὶς κυρίες Σ. Κενταύρου - Οἰκονομίδου καὶ Ε. Ρουμπέν - Κοντογιάννη. Ἐνα πρόγραμμα ἀφιερωμένο ἀποκλειστικὰ στὴ μουσικὴ τοῦ 17ου-18ου αἰῶνος, μ' ὅλο τὸ ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον πού παρουσιάζει γιὰ τοὺς εἰδικούς, καταντὰ λίγο κουραστικὸ καὶ μονότονο γιὰ τοὺς ἄλλους. Ἄλλο ν' ἀκούσῃ κανεὶς μιὰ ὄπερα, μάλιστα στὸ θέατρο, τοῦ Ραμό, ἢ τοῦ Λούλλυ, ἢ τοῦ Χαϊντελ, κι' ἄλλο ν' ἀκούῃ ὅλο ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ ἔργα αὐτά.

Οἱ κυρίες Κενταύρου - Οἰκονομίδου καὶ Ρουμπέν - Κοντογιάννη τραγούδησαν μὲ ἀντίληψη τὰ κομμάτια τοῦ προγράμματος.

ΔΗΜ. Ν. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἄνδρᾶ Χόρβατ: «Ὁ Σολωμός»

Τὸ μικρὸ βιβλίον τοῦ κ. Χόρβατ τ' ἀνοίξα μὲ τρόπο καὶ τὸ τελείωσα μὲ ἀνακούφιση. Ὁ τρόμος μου δὲν εἶταν ἀδικαιολόγητος: φαντάστηκα πῶς θὰ ἔλεγε κι ὁ κ. Χόρβατ τὴν ἰδέα του γιὰ τὸ περίφημο ζήτημα τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἔργου τοῦ Σολωμοῦ ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία, καὶ στὸ σημεῖο πού φτάσανε τὰ πράγματα τελευταῖα, ἀρκεῖ καὶ τὸ παραμικρότερο φύσημα, γιὰ νὰ ξεσηκωθεῖ νέα θύελλα· οἱ «σολωμολόγοι» μας ἐνεδρεῦνον καὶ δὲν ἀστεϊεύονται. Εὐτυχῶς, ὁ κ. Χόρβατ ἔκαμε κάτι πολὺ καλύτερο· ἔγραψε μιὰ σύντομη σκιαγραφία τοῦ Σολωμοῦ, χρησίμη σὲ ὅσους θέλουν νὰ μάθουν ποιὸς ὑπῆρξε ὁ ποιητής· ἡ σκιαγραφία του αὐτὴ πρωτογράφηκε οὐγγρικά, καθὼς ὁ ἴδιος δηλώνει στὴν πρώτη του ὑποσημείωση, καὶ δημοσιεύτηκε στὸ περιοδικὸ «Debreceni szemle» (ἀρ. 3 καὶ 5 τοῦ 1935) ἀπὸ κεῖ μεταφράστηκε ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ συγγραφέα στὰ ἑλληνικά, καὶ μάλιστα σὲ μιὰ καλαίσθητη καὶ ἀρκετὰ στρωτὴ δημοτικὴ, πού θὰ μπορούσαν νὰ τὴ φθονήσουν, χωρὶς ἀμφισβολία, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πεζογράφους μας. Ὁ σκοπὸς τῆς μελέτης αὐτῆς δίνει κάποια ἰδέα τοῦ περιεχομένου τῆς: ὁ κ. Χόρβατ θέλησε νὰ γνωρίσει στοὺς συντοπίτες του τὸ Σολωμό· μὰ δὲν ξέρω πόσοι θὰ εἶναι καὶ οἱ Ἕλληνες πού θὰ μπορούσαν νὰ γνωρίσουν τὸ Σολωμό διὰ μέσου τῆς μελέτης τοῦ κ. Χόρβατ. Ἀσφαλῶς ὄχι λίγοι. Γιατὶ στὸν τόπο μας συμβαίνει τοῦτο τὸ ἀλλοπρόσβαλλο καὶ παράδοξο: γράφουμε ἀπειρα βιβλία φορτωμένα